

Socialstyrelsen

Anbefalinger

REHABILITERING
AF VOKSNE MED
KOMPLEKS ERHVERVET
HJERNESKADE

Viden til gavn

Indledning

Denne publikation præsenterer de anbefalinger, som forløbsbeskrivelsen for rehabilitering af voksne med kompleks erhvervet hjerneskade har resulteret i. Formålet med anbefalingerne i en særskilt udgave er at give læseren et hurtigt overblik over Socialstyrelsens faglige anbefalinger til tilrettelæggelse af højt specialiserede indsatser til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade.

Forløbsbeskrivelsen bygger på aktuelt bedste viden og beskriver centrale elementer i den højt specialiserede indsats, som målgruppen har behov for.

Anbefalingerne kan bruges selvstændigt, men for at forstå baggrunden for anbefalingerne henvises til *Forløbsbeskrivelse. Rehabilitering af voksne med kompleks erhvervet hjerneskade*, som kan findes på Socialstyrelsens hjemmeside.

Voksne med kompleks erhvervet hjerneskade har typisk komplicerede problemstillinger og behov for en højt specialiseret indsats, der imødekommer en flerhed af problematikker. Det stiller særlige krav til tilrettelæggelse og sammenhæng i indsatsen med henblik på at fremme den enkeltes deltagelse, funktionsevne og livskvalitet.

Målet er at sikre, at voksne med kompleks erhvervet hjerneskade får rettidig udredning og indsatser, udvikler sine potentialer og deltager i det hverdags- og samfundsliv, som den enkelte ønsker, og som giver livskvalitet.

Anbefalinger

1

Forudsætninger for højt specialiserede indsatser og tilbud

Socialstyrelsen anbefaler, at neuropsykologi og neuropædagogik udgør en fælles forståelsesramme for de fagpersoner, som tilbyder højt specialiserede indsatser. Det anbefales også, at recovery og empowerment indgår som en del af den fælles faglige tilgang.

Det er en vigtig forudsætning for rehabilitering på det højt specialiserede område, at ovenstående forståelsesramme og faglige tilgange udgør et fælles fagligt fundament for det forløb og de indsatser, som personen modtager. Disse tilgange understøtter en dialektisk handicapforståelse, som der arbejdes ud fra på handicapområdet generelt.

2

Supplerende udredning og revurdering

Socialstyrelsen anbefaler, at der ved behov foretages en aktuell og supplerende udredning.

Socialstyrelsen anbefaler, at der gennem hele personens forløb, foretages løbende og systematisk revurdering af personens funktionsevne og behov, og indsatser tilpasses herefter.

Der kan i kommunen være behov for en aktuell og supplerende udredning af funktionsevnen på områder, som sygehuset ikke har kunnet udrede tilstrækkeligt under indlæggelsen. Det kan fx være i relation til arbejdsmarkedstilknytning, uddannelse, boligforhold samt behov for hjælp og støtte efter lov om social service og/eller lov om specialundervisning for voksne. I forbindelse med udredning og revurdering bør der så vidt muligt anvendes anerkendte, validerede og/eller lovende vurderingsredskaber.

3

Borgerinddragelse

Socialstyrelsen anbefaler, at der anvendes en borgercentreret tilgang, hvor personen deltager i formuleringen af egne mål og planlægning af rehabiliteringsforløbet.

Socialstyrelsen anbefaler, at fagpersoner og autoriserede sundhedspersoner har kompetencer i at kunne anvende relevante tilgange og metoder, således at personer med kognitive og/eller kommunikative vanskeligheder får mulighed for aktivt at bidrage med personlige mål for rehabiliteringsforløbet.

Inddragelse af personen ved målsætning, gerne sammen med pårørende, kan resultere i forbedret tro på sig selv, øget empowerment og følelsen af ejerskab for rehabiliteringsprocessen.

4

Helhedsorienteret indsats

Socialstyrelsen anbefaler, at både kompensatoriske og genoptrænende tilgange tages i betragtning og indgår i personens rehabiliteringsforløb efter behov.

Socialstyrelsen anbefaler, at indsatser med fokus på identitet og følelsesmæssige udfordringer indgår i personens rehabiliteringsforløb, hvis dette vurderes relevant.

Socialstyrelsen anbefaler, at alternativ og supplerende kommunikation indgår i personens rehabiliteringsforløb, når hjerneskaden resulterer i komplekse kommunikationsbehov.

Socialstyrelsen anbefaler, at indsatser til pårørende, herunder børn, indgår i rehabiliteringsforløbet, når de har behov for bearbejdning af det, der er sket samt behov for viden om erhvervet hjerneskade og håndtering af situationen fremadrettet.

Voksne med kompleks erhvervet hjerneskade har typisk behov for en bred vifte af indsatser, der adresserer forskellige områder af personens funktionsevne, identitet og tilpasning til den ændrede situation, samt de behov familie og pårørende har. De faglige indsatser og metoder tager afsæt i anerkendte, evidensbaseret og/eller lovende praksis.

5

Rettidig indsats

Socialstyrelsen anbefaler, at personens rehabiliteringsforløb, i overgangen fra sygehus til kommune, organiseres og tilrettelægges, så indsatser igangsættes på baggrund af tværfaglig udredning så tidligt som muligt og at rækkefølge og samspil i indsatser overvejes nøje.

Det er af afgørende betydning, at indsatserne iværksettes så tidligt som muligt med henblik på at maksimere udbyttet af indsatserne, da forsinkelser kan mindske chancerne for, at personen udnytter sit fulde rehabiliteringspotentiale. Der skal endvidere være fokus på prioritering af rækkefølgen og samspillet i indsatserne, med henblik på at indsatserne supplerer hinanden optimalt.

6

Organisering og samarbejde

Socialstyrelsen anbefaler, at den højt specialiserede indsats er tilrettelagt som en interdisciplinær indsats, hvor de nødvendige kompetencer, herunder neurofaglige kompetencer, inddrages på rette tidspunkt i forløbet.

Socialstyrelsen anbefaler, at den højt specialiserede indsats organiseres som et helhedsorienteret forløb koordineret med indsatser på sundheds-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet med henblik på at understøtte tilbagevenden til uddannelse eller beskæftigelse og til et så aktivt hverdagsliv som muligt.

Socialstyrelsen anbefaler, at kommunerne har en hjerneskadekoordineringsfunktion, som tilbyder rådgivning og effektiv koordinering af personens samlede rehabiliteringsforløb på tværs af lovområder og forvaltninger.

Socialstyrelsen anbefaler, at kommuner indgår samarbejdsaftaler med etablerede, eksterne leverandører, der besidder specialistviden, og/eller indgår tværkommunale samarbejdsaftaler. Dette med henblik på at understøtte forudsætningerne for at opretholde højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade.

En vigtig forudsætning for rehabiliteringsforløb er, at kommunen organiserer sig, så de nødvendige tværfaglige kompetencer er til rådighed med henblik på at arbejde interdisciplinært. Ligeledes vil en effektiv og effektiv rehabilitering forudsætte, at overgange foregår koordineret, og at der er en sammenhængende rehabiliteringsindsats mellem sygehus, kommune, almen praksis og højt specialiserede rehabiliteringstilbud og/eller midlertidigt botilbud.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk

www.socialstyrelsen.dk

Indhold udarbejdet af Socialstyrelsen

Layout: 4PLUS4
Forsidefoto: Adobe Stock

Download eller læs rapporten på
www.socialstyrelsen.dk

Der kan frit citeres fra rapporten med
angivelse af kilde.

November 2021

